

Informācijas tehnoloģijas

Skolas var pāriet uz elektroniskajām sistēmām

Arvien vairāk vecāku, klases audzinātāju un skolu administrācijas pārstāvju sliecas par labu elektronisko žurnālu pakalpojumu lietošanai, lai padarītu ērtāku savstarpējo komunikāciju, kā arī ieviestu skolas administratīvajā darbā informācijas un komunikāciju tehnoloģijas. Taču bieži vien no skolas pārstāvju puses izskan dažādi jautājumi: vai jāturpina papīra žurnālu pildīšana, vai liecības var gatavot tikai elektroniski, kā elektroniskā dokumentācija nododama arhīvā?

Lai mazinātu skolu pārstāvju neskaidrības saistībā ar elektronisko žurnālu pakalpojumu lietošanu skolās pēc mācību sociālās vides *Mykoob* izstrādātāju iniciatīvas Izglītības un zinātnes ministrijā (IZM) notika diskusija par elektronisko sistēmu ieviešanu un likumīgu pielietojumu skolu ikdienas darbā, kā arī iespējamo atteikšanos no papīra formāta dokumentācijas. Diskusijā piedalījās uzņēmuma *Mykoob Latvia* pārstāvis, IZM, Valsts izglītības satura centra (VISC), Izglītības kvalitātes valsts dienesta (IKVD), Latvijas Valsts arhīva sistēmas, Rīgas Domes speciālisti un izglītības iestāžu pārstāvji.

Diskusijas laikā tika apspriestas šādas tēmas:

- Iespējas lietot e-žurnālu un atteikties no papīra formāta;
- Klases žurnāla, „baltā žurnāla” un citu elektronisko dokumentu glabāšana un arhivēšana;
- Elektroniskā liecība un tās ieviešana praksē;
- Atestātu sagatavošana elektroniskā vidē un drukāšana;
- Gala un vidējo vērtējumu izlikšana un attēlošana elektroniskā vidē.

Ir daudz neskaidrību

Mykoob Latvia valdes priekšsēdētājs Ģirts Ļaudaks: „Mēs ikdienā ļoti daudz strādājam ar izglītības iestādēm un redzam, ka ir daudz tādas skolas, kas labprāt izvēlas lietot elektroniskās sistēmas, taču neskaidrību dēļ, paralēli veic datu uzskaiti papīra veidā, tātad, dublē informāciju, jo baidās par datu drošību un juridisko aspektu e-sistēmu ieviešanā. Mūsu mērķis ir panākt, lai skolām nav jāveic dubults darbs un ir iespēja atteikties no papīra formāta, lai elektroniskais rīks ir kā palīgs, nevis apgrūtinājums ikdienas darbā. Tāpēc cenšamies rast atbildes uz jautājumiem, kas skar gan juridisko, gan tehnisko aspektu. Vēlamies, lai par izglītības politiku atbildīgā ministrija, tās padotībā esošās kontrolējošās institūcijas, kā arī valsts arhīvs, kas uzglabā skolas dokumentāciju sniegtu skaidras atbildes par iespējām lietot elektroniskos rīkus.”

Ko nosaka normatīvie akti?

IKVD pārstāvji informēja, ka 2005.gada 18.oktobra Ministru kabineta noteikumi Nr. 779 „Noteikumi par vispārējās izglītības

bas iestāžu pedagoģiskā procesa organizēšanai nepieciešamo obligāto dokumentāciju” nosaka, ka viens no pedagoģiskā procesa organizēšanai nepieciešamajiem dokumentiem vispārējās pamatzglītības un vispārējās vidējās izglītības iestādēs ir klases žurnāls, turklāt minētie noteikumi nosaka tajā iekļaujamo informāciju - par notikušajām mācību stundām, izglītojamo saņemtos vērtējumus mācību priekšmetos, kuri iekļauti attiecīgajā izglītības programmā, izglītojamo nokavētās mācību priekšmetu stundas, kā arī par veikto drošības instrukciju saturu.

Taču šie noteikumi nenosaka žurnāla formātu, tāpēc skolai ir iespēja pilnībā atteikties no papīra žurnāla. Šādā gadījumā skolas direktors izdod rīkojumu, ka ar noteiktu datumu skola uzsāk elektroniskā žurnāla lietošanu, un šāds rīkojums ir pamatojums tam, ka skola ir tiesīga atteikties no papīra formāta atzīmju un kavējumu ievadīšanas, glabājot šos datus elektroniskā veidā. Jāņem vērā, ka žurnāla pielikumi - drošības instruktāžas ir jāizdrukā no elektroniskā žurnāla, pēc iepazīšanās ar tām skolēni tajās ar parakstu to apliecina un tās jāglabā 5 gadus skolā. Šie ir vienīgie priekšnosacījumi, kas skolai jāpilda, lai uzraugošās institūcijas nebūtu tiesīgas uzlikt sodu par papīra žurnāla nepildīšanu.

Turpinājums no 22.lpp.

Skola ar uzņēmumu *Mykoob* var parakstīt atsevišķu vienošanos, par žurnāla glabāšanu elektroniskā formātā, nedrukājot to no sistēmas. Tāpat arī mācību sasniegumu kopsavilkuma žurnālu skola ievada sistēmā un nodod datus valsts arhīvam elektroniskā veidā. Šādā veidā skola var atteikties no papīra formāta atzīmju un kavējumu uzskaites.

Liecību var sagatavot arī elektroniskā veidā

Inta Feldmane, Latvijas Valsts arhīvu ģenerāldirekcija: "Valsts arhīvu ģenerāldirekcija ir saskaņojusi un apstiprinājusi uzņēmuma *Mykoob* izstrādātās mācību sasniegumu kopsavilkuma žurnāla elektroniskās arhivēšanas XML shēmas. Turpmāk, skolas, pilnvarojot uzņēmumu *Mykoob*, kam ir noslēgts līgums ar Valsts arhīvu ģenerāldirekciju, atsakās no papīra formāta datu glabāšanas un nodod žurnālu valsts arhīva glabāšanā elektroniskā veidā."

Tā kā liecība ir skolas izvēlēts formāts, kā vecākus informēt par skolēna sekmēm, tad skola pēc izvēles var sagatavot liecību elektroniskā veidā un gan vecāki, gan skolēni tai piekļūst caur savu elektronisko profilu vai skolā. Elektroniskā liecība vecākiem nav jāparaksta, jo, ieejot sistēmā (piemēram, *Mykoob*), vecāks apliecina, ka ir redzējis un iepazīties ar vērtējumiem un skolotājs var izkontrolēt, vai visi vecāki ir apstiprinājuši konkrētās atzīmes un kavējumus.

Problēmas tiks risinātas

Sanāksmē skolu un Rīgas Domes pārstāvji norādīja, ka, lai sagatavotu atestātus un to pielikumus, katrai skolai tiek piešķirtas apdrukātas veidlapas, kurās ir paredzēts aizpildīt noteiktas ailes. Sagatavojot šo dokumentu elektroniskā veidā, tas ir jādrukā uz šīs papīra veidlapas un problēmas rodas ar printeri precīzi uzdrukāt informāciju tukšajās ailēs. IZM Profesionālās izglītības un vispārējās izglītības departamenta pārstāvis Edgars Grīnis norādīja: „Līdz šim no skolām nebija saņemti signāli, kā šī ir problēma, kurai nepieciešams meklēt risinājumu, taču IZM ir gatava risināt šo jautājumu, lai minētos

dokumentus ērti var sagatavot e-vidē.”

IZM informē, ka izmaiņas tipogrāfiski izgatavotajās sekmju izrakstu veidlapās, lai tās būtu piemērotas šo veidlapu aizpildīšanai datorrakstā, būs pieejamas, sākot ar nākošo - 2010./1011.mācību gadu. Tas nozīmē, ka skolām tiks piedāvāta iespēja iegādāties tukšas lapas uz kurām ir tikai hologramma un nav vairs uzdrukātas ailes.

Kā aprēķināt vidējo atzīmi?

Ģ.Ļaudaks diskusijas laikā rosināja izteikt viedokļus par iespēju sistēmā matemātiski aprēķināt vidējo atzīmi, kas skolēnam, vecākiem un arī skolotājam ļautu automātiski sekot līdzi un prognozēt gala atzīmi semestrī un gadā. VISC un IKVD pārstāvji norādīja, ka nav standartizētas gala atzīmju aprēķināšanas metodes vai formulas, līdz ar to katra skola izstrādā savu vērtēšanas sistēmu, kas ir saistoša visiem konkrētās skolas skolotājiem. Protams, šai sistēmai jābūt zināmai un saprotamai arī skolotājiem un vecākiem. No vienas puses, tas skolotājam rada vērtēšanas brīvību, taču tajā pat laikā tas rada neskaidrību skolēniem un vecākiem, jo semestra vidū nav zināms, ar kādu gala vērtējumu var rēķināties konkrētajā priekšmetā. Pamatjautājumi ir par to, kādi rādītāji jāņem vērā, izliekot gala vērtējumu – vai ņemt vērā nodarbību kavējumus, vai ir jāaprēķina vidējā atzīme, vai “nav vērtējuma” ir jāskaita pie atzīmju aprēķina u.c.

VISC speciāliste Agnese Mīļā informēja, ka, „vidējai atzīmei, izliekot semestra vērtējumu, ir tikai informatīvs nolūks. Skolotājs katra skolēna sasniegumus konkrētā mācību priekšmetā vērtē individuāli. Semestra vai gada atzīmi izliek no temata nobeiguma darbiem, bet vērtējumi "ieskaitīts" un "neieskaitīts" ir mācību procesa sastāvdaļa, tie var ietekmēt vērtējumu vienas balles robežās, ja izšķiras atzīme.” Diskusijas laikā A.Mīļā vēlreiz akcentēja, ka apzīmējumu "nav vērtējuma" ("n/v") nevar iekļaut vidējo atzīmju aprēķinā, jo to nedrīkst pielīdzināt, piemēram, nullei vai vienai ballei. Apzīmējums "n/v" neatspoguļo skolēna sasniegumus, bet tā ir norāde uz to, ka nav bijis ko vērtēt.

Nenokavē pieteikties

Nāc studēt informācijas tehnoloģijas – mēs atbalstīsim!

DPA sadarbībā ar Latvijas Izglītības fondu (LIF) un Izglītības un zinātnes ministriju (IZM) no 25.februāra aicina 12.klašu beidzējus – topošos studentus pieteikties stipendiju konkursam „Nāc studēt informācijas tehnoloģijas – mēs atbalstīsim!”. Pieteikties uz konkursu par viena gada stipendiju Ls 1000 vērtībā var līdz šī gada 5.maijam.

Uzņēmums DPA sadarbībā ar LIF un IZM jau trešo gadu organizē konkursu par viena gada stipendiju piešķiršanu jauniešiem informācijas tehnoloģiju (IT) studentiem. Ikviens 12.klases absolvents, kurš vēlas studēt IT un datorzinības, ir laipni lūgts pieteikties konkursā par stipendiju pirmajam mācību gadam. Stipendijas tiek piešķirtas 10 konkursa uzvarētājiem. Viens no galvenajiem kritērijiem, vērtējot skolēnu stipendiju saņemšanas pieteikumus, ir katra pretendenta sekmes informātikā un matemātikā, motivācija un pamatojums, kādēļ viņš vai viņa vēlas studēt IT zinātnes, kā arī attiecīgā pretendenta ārpuskolas intereses.

Sīkāk ar konkursa nolikumu, noteikumiem, atbalstāmajām studiju programmām un iesniedzamo dokumentu paraugiem, kā arī aizpildīt anketu var [DPA mājaslapā](#).